

Dorthe Boe Danbjørgs tale ved FIU-Ligestillings Topmøde i ligestilling

Taler

Dorthe Boe Danbjørg
Forkvinde for Dansk
Sygeplejeråd

Dato

24. november 2023

Kære alle! Godt at se jer! Jeg vil som en af initiativtagerne til topmødet gerne byde jer velkommen endnu engang! --- Hvorfor sidder vi her? Vi har det til fælles, at vi gerne vil skabe et samfund med lige adgang og lige muligheder uanset køn, kønsidentitet og seksuel orientering. For os her i rummet er det særligt arbejdsmarkedet som arena, hvor vi kan skabe forandring. Personligt glæder jeg mig til at blive inspireret og fagligt beriget over de næste to dage. Det håber jeg også, I bliver. Grundlæggende er formålet med topmødet, at vi som fagbevægelse bliver klædt på til at gøre en forskel for ligestillingen på arbejdsmarkedet.

”12,3 procent” Så meget mere tjener mænd mere end kvinder i Danmark, viser nye tal fra Danmarks Statistik, der kom i sidste uge. ”12,3 procent” er én af grundene til, at vi mødes her i dag. ”12,3 procent” viser, at vi ikke er i mål med ligestillingen i Danmark.

Tallet – som har ligget nogenlunde konstant de senere år – giver altid anledning til debat. Borgerlige politikere og tænketanke er hvert år hurtige på aftrækkeren. Forskellen skyldes kvinders valg. Af job. Af familie. Af fritid. Men er det nu også sådan, at løngabet udelukkende skyldes det personlige valg? Jeg tror de fleste her ved, at det ikke er tilfældet.

En undersøgelse fra DM fra 2022 viste, at homoseksuelle mænd tjener 15 procent – eller 77.000 kroner – mindre end heteroseksuelle mænd, når man tager højde for uddannelse og arbejde. Det er da et lidt mærkeligt valg, de homoseksuelle mænd tager, må man sige.

--- En stor del af lønforskellen mellem mænd og kvinder udspringer af det kønsopdelte arbejdsmarked. Mænd vælger typisk tekniske fag og håndværk. Kvinder vælger omsorg og sundhed. Det ved jeg fra mit eget fag, hvor blot 4 pct. af sygeplejerskerne er mænd. Jeg synes, vi skylder at forholde os kritisk til, hvorfor billedet er så skævt.

--- Undersøgelser viser, at mænd ikke søger mod de traditionelle kvindedominerede fag, fordi fagene er forbundet med prestigetab. Hvis man hedder Thomas eller Youssef er det ikke lige så 'cool' at være "noget med mennesker" - socialrådgiver, jordemoder, pædagog - som hvis man hedder Emma. Omvendt vil Emma måske vælge mandsdominerede fag som håndværkene fra, fordi hun frygter sexismen.

--- Den måde, vi taler om fagene, har også betydning for de unges valg. De tekniske fag forudsætter høje kompetencer. Stor viden. Stor kunnen. Omsorgsfagene forudsætter empati. Medmenneskelighed. Social intelligens. Heldigvis noget kvinder har, og som man ikke behøver læse tunge bøger for at tilegne sig. Eller...

--- Vi kan grine af det. Men under sproget ligger der en virkelighed. Værdiansættelsen af de kvindedominerede fag er for lav. Vi var i FH tidligere i år med i Lønstrukturkomitéen. Meget af arbejdet druknede i en forsimplet diskussion af, om sygeplejerskerne fik for lidt eller for meget. Faktisk var der en helt central konklusion, som gerne måtte have trådt tydeligere frem. Lønnen i de kvindedominerede fag er systematisk lavere end fag med mange mænd, også når de forholdes relativt til hinanden ud fra ledelsesansvar, uddannelse og erfaring. Det viste rapporten sort på hvidt. Igen, fristes man til at sige. Der er fortsat et problem med ligeløn i Danmark. Vi har som fagbevægelse et fælles ansvar for at gøre op med den strukturelle uligeløn, hvis vi ønsker et samfund, hvor mennesker lønnes lige for deres opgaver, kompetencer og ansvar. Uanset om det er et klassisk "mande- eller kvindedefag". Det ønsker jeg mig.

--- Heldigvis står vi oven på årtiers kamp for mere lige løn et bedre sted. Ikke i

den målbare lønforskel. Endnu. Men vi er netop nu i FH i gang med trepartsforhandlinger med regeringen og arbejdsgiverne om et lønløft til medarbejderne i velfærden. Godt nok udspringer regeringens initiativ af at løse den massive rekrutteringskrise i udvalgte sundheds- og omsorgsfag. Men krisen med mangel på pædagoger, social- og sundhedsmedarbejdere og sygeplejersker kan ikke se løsrevet fra fagenes strukturelle lønefterslæb. Så med treparten får vi forhåbentlig også taget et nødvendigt skridt mod ligeløn. (Måske Ane senere i sit indlæg også vil nævne treparten, når hun gennemgår regeringens ligestillingstiltag?)

---At vi i dag står i forhandlinger om et lønløft er fagbevægelsens fortjeneste. Jeg er helt med på, at trepartsforhandlingerne har nogle vanskelige balancer for os.

---Der er også andre synlige resultater af fagbevægelsens kamp for ligestilling. Det er upopulært at sige for tiden, hvor der er så stort fokus på manglende arbejdsmoral i visse kredse. Men vi har skabt mulighederne for et familie- og arbejdsliv i balance. Børns sygedage.

Implementering af øremærket barsel til fædre. (her skulle EU lige hjælpe på vej).

Alt sammen tiltag der gør, at man som kvinde – eller mand – kan deltage på arbejdsmarkedet, selvom man har en familie derhjemme.

Men der er meget, vi kan gøre endnu.

Meget vi skal gøre endnu.

Der er vi tilbage til de 12,3 pct.

Meget af efterslæbet skyldes den strukturelle uligeløn på det kønsopdelte arbejdsmarked.

---Mange af forbundene er med i kampagnen ”Kvindernes sidste arbejdsdag”

Det er et eksempel på, hvordan vi gør den urimelige lønforskel synlig.

Derfor er mit håb, at vi med topmødet bliver inspireret til at fortsætte ligestillingskampen.

På mange fronter og arenaer.

Hvordan kan vi gøre en - endnu større - forskel?

Det er vores ansvar som fagbevægelse.

Tak for taletiden!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/dorthe-boe-danbjorgs-tale-ved-fiu-ligestillings-topmode-i-ligestilling>